

Εξορθολογισμός στα θετικά μαθήματα:

Λιγότερη ύλη, περισσότερη γνώση.

ΣΥΝΟΨΗ

Πολλά μαθήματα, και ιδιαίτερα τα θετικά, τα οποία από πολλούς μαθητές θεωρούνται και ιδιαιτέρως δύσκολα, είναι υπερφορτωμένα σε ύλη. Σε πολλά σημεία η ύλη είναι δυσνόητη για το νοητικό επίπεδο ανάπτυξης των μαθητών στις συγκεκριμένες ηλικίες που διδάσκονται,

ενώ επίσης χαρακτηρίζονται, άλλοτε από σημαντικό βαθμό αλληλεπικαλύψεων, και άλλοτε από κακό χρονισμό ανάμεσα στα επιμέρους μαθήματα.

Για την επίτευξη καλύτερων αποτελεσμάτων στην εκπαιδευτική διαδικασία προτείνεται η **ελάφρυνση της ύλης** μέσω περικοπών με σαφή παιδαγωγικά κριτήρια και ο **συντονισμός της ύλης** διαφορετικών μαθημάτων.

Εξορθολογισμός της ύλης των θετικών μαθημάτων (Μαθηματικά, Φυσική, Χημεία, Βιολογία, Γεωγραφία, Πληροφορική, Τεχνολογία) στην Ε' και Στ' Δημοτικού, το Γυμνάσιο και το Λύκειο

1. Εισαγωγή: Η σκοπιμότητα της αναμόρφωσης

Αποτελεί κοινή αντίληψη ότι τα Π.Σ πολλών μαθημάτων, αλλά ιδιαίτερα των θετικών μαθημάτων, τα οποία από πολλούς μαθητές θεωρούνται και ιδιαίτέρως δύσκολα είναι υπερφορτωμένα, σε πολλά σημεία τους δυσονόητα για το νοητικό επίπεδο ανάπτυξης των μαθητών στις συγκεκριμένες ηλικίες που διδάσκονται, ενώ επίσης χαρακτηρίζονται, άλλοτε από σημαντικό βαθμό αλληλεπικαλύψεων, και άλλοτε από κακό χρονισμό ανάμεσα στα επιμέρους μαθήματα. Για παράδειγμα μπορεί κάποια γνώση να είναι απαραίτητη στην κατανόηση ενός Κεφαλαίου στη Φυσική, αλλά η γνώση αυτή να διδάσκεται στα Μαθηματικά μετά τη διδασκαλία του συγκεκριμένου Κεφαλαίου στη Φυσική). Αποτελέσματα αυτής της κατάστασης είναι:

- Ο εξαντλητικός ρυθμός διδασκαλίας με στόχο την κάλυψη μιας υπερφορτωμένης ύλης. Ο ρυθμός αυτός δεν επιτρέπει τη σε βάθος ανάλυση της σχολικής γνώσης και την ουσιαστική εμπέδωσή της. Δευτερογενές αποτέλεσμα αποτελεί ότι εφόσον ο σχολικός χρόνος δεν επαρκεί, οι μαθητές αναγκάζονται να προσφεύγουν στην επέκταση του διδακτικού χρόνου στα φροντιστήρια.
- Το άγχος και η υπερβολική κούραση που χαρακτηρίζει σήμερα τη ζωή των μαθητών αλλά και συχνά των οικογενειών τους. Δεν είναι υπερβολή να ισχυριστεί κανείς σήμερα ότι οι μαθητές είναι οι σκληρότερα εργαζόμενοι έλληνες και ότι η οικογενειακή ζωή και γαλήνη έχει ουσιαστικά διαταραχτεί λόγω αυτής της λειτουργίας του εκπαιδευτικού μας συστήματος.

Για την αλλαγή αυτής της κατάστασης προτείνονται παρεμβάσεις στα Π.Σ. των θετικών μαθημάτων προς την κατεύθυνση:

α) Της ελάφρυνσης της ύλης μέσω:

- α1) Της περικοπής ύλης που κρίνεται ως επουσιώδης
- α2) Της περικοπής ύλης που κρίνεται ως υπερβολικά δυσνόητη για την ηλικία που διδάσκεται
- α3) Της περικοπής ύλης που επαναλαμβάνεται σε άλλες τάξεις και άλλα μαθήματα
- α4) Της περικοπής ύλης που δεν προαπαιτείται για την παρακολούθηση του μαθήματος στη συνέχεια των σπουδών του μαθητή μέχρι και το τέλος του Λυκείου και

β) Του συντονισμού της ύλης διαφορετικών μαθημάτων.

2. Τρόπος εργασίας

Συγκροτήθηκαν επιτροπές εργασίας, μία για κάθε ένα μάθημα από τα προαναφερόμενα (με εξαίρεση τα μαθήματα της Πληροφορικής και της Τεχνολογίας τα οποία επεξεργάστηκε κοινή επιτροπή λόγω της συνάφειάς τους) αποτελούμενες από: α) μέλη ΔΕΠ ειδικευμένα σε σχετικό γνωστικό αντικείμενο ή/και στη Διδακτική του αντίστοιχου μαθήματος, β) σχολικούς συμβούλους του μαθήματος, γ) ένα μικρό αριθμό εκπαιδευτικών με σημαντική διδακτική εμπειρία του μαθήματος και δ) έναν εκπρόσωπο του Π.Ι.

Συνολικά εργάστηκαν 42 άτομα (12 για τα Μαθηματικά, 9 για τη Φυσική, 4 για τη Χημεία, 5 για τη Βιολογία, 8 για την Πληροφορική και την Τεχνολογία και 4 για τη Γεωγραφία). Οι εργασίες ξεκίνησαν στα μέσα Ιανουαρίου και ολοκληρώθηκαν στα μέσα Μαΐου. Τα σχετικά πορίσματα έχουν ήδη σταλεί στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο προκειμένου να γίνουν οι απαραίτητες για την εφαρμογή τους ενέργειες.

3. Αποτελέσματα του εξορθολογισμού των Προγραμμάτων Σπουδών

Επιτεύχθηκε σημαντική μείωση της ύλης των διαφόρων μαθημάτων. Εξαίρεση αποτελεί μόνο η ύλη της Γ' Λυκείου που είχε μόνο οριακές μεταβολές, τέτοιες που δεν αλλάζουν ουσιαστικά τα δεδομένα των εισαγωγικών εξετάσεων την ερχόμενη σχολική χρονιά.

Ειδικότερα ανά μάθημα είχαμε τις εξής μειώσεις (εκφρασμένο σε αριθμό σελίδων των σχολικών βιβλίων):

- Μαθηματικά (κατά μέσο όρο -16.6%) (από -30% στην Ε' Δημοτικού μέχρι -8% στη Γ' Λυκείου κατεύθυνση)
- Φυσική (κατά μέσο όρο -29.2%) (από -34% στη Γ' Γυμνασίου μέχρι -15% στην Β' Λυκείου Θετική και Τεχνολογική Κατεύθυνση)
- Χημεία (κατά μέσο όρο -29.3%) (από -41% στη Γ' Γυμνασίου μέχρι -12.5% στη Β' Λυκείου)
- Βιολογία (κατά μέσο όρο -16.2%) (από -12% στη Β' Λυκείου Γεν. Παιδείας μέχρι -19% στην Α' Γυμνασίου)
- Γεωγραφία (κατά μέσο όρο -21%) (από -27.6% στη Β' Γυμνασίου μέχρι -16.8% στην Ε' Δημοτικού)
- Πληροφορική (κατά μέσο όρο -16.5%) (από -35.2% στο επιλεγόμενο της Α' Λυκείου μέχρι 0% στο Γυμνάσιο)
- Τεχνολογία (κατά μέσο όρο -21.6%) (από -64.8% στην Α' Λυκείου μέχρι 0% στο Γυμνάσιο).

Με βάση τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι συνολικά η μέση μείωση της ύλης ανέρχεται στο 21.5% (το ένα πέμπτο της ύλης).

Στους ακόλουθους Πίνακες φαίνεται περιληπτικά η περικοπή της ύλης ανά μάθημα και τάξη.

Μαθηματικά

Ποσοστό μεταβολής της διδακτέας ύλης σε σύγκριση με την προτεινόμενη ύλη του σχολικού έτους 2009-2010 με βάση το σχολικό εγχειρίδιο

Τάξη	Ποσοστό περικοπής (%)
Ε' Δημοτικού	30
Στ' Δημοτικού	20
Α' Γυμνασίου	17
Β' Γυμνασίου	11
Γ' Γυμνασίου	17
Α' Λυκείου (Άλγεβρα)	20
Α' Λυκείου (Γεωμετρία)	20
Β' Λυκείου Γεν. Παιδείας	0
Β' Λυκείου (Γεωμετρία)	20
Β' Λυκείου κατεύθυνση	20
Γ' Λυκείου κατεύθυνση	8

Φυσική

Ποσοστό μεταβολής της διδακτέας ύλης σε σύγκριση με την προτεινόμενη ύλη του σχολικού έτους 2009-2010 με βάση το σχολικό εγχειρίδιο

Τάξη	Ποσοστό περικοπής (%)
Ε' Δημοτικού	34*
Στ' Δημοτικού	32**
Β' Γυμνασίου	34
Γ' Γυμνασίου	34
Α' Λυκείου	28
Β' Λυκείου Γεν. Παιδείας	28

Β' Λυκείου Θετ και Τεχν. Κατεύθ.	15
----------------------------------	----

* 18% από το Τετράδιο Εργασιών

**16% από το Τετράδιο Εργασιών

Χημεία

Ποσοστό μεταβολής της διδακτέας ύλης σε σύγκριση με την προτεινόμενη ύλη του σχολικού έτους 2009-2010 με βάση το σχολικό εγχειρίδιο

Τάξη	Ποσοστό περικοπής (%)
Β' Γυμνασίου	28
Γ' Γυμνασίου	41
Α' Λυκείου	35
Β' Λυκείου Γεν. Παιδείας	30
Β' Λυκείου Θετ. Κατεύθ.	12.5

Βιολογία

Ποσοστό μεταβολής της διδακτέας ύλης σε σύγκριση με την προτεινόμενη ύλη του σχολικού έτους 2009-2010 με βάση το σχολικό εγχειρίδιο

Τάξη	Ποσοστό περικοπής (%)
Α' Γυμνασίου	19
Γ' Γυμνασίου	15
Β' Λυκείου Γεν. Παιδείας	12
Β' Λυκείου Θετ. Κατεύθ.	19

Γεωγραφία

Ποσοστό μεταβολής της διδακτέας ύλης σε σύγκριση με την προτεινόμενη ύλη του σχολικού έτους 2009-2010 με βάση το σχολικό εγχειρίδιο

Τάξη	Ποσοστό περικοπής (%)
Ε' Δημοτικού	16.8
Στ' Δημοτικού	19.3
Α' Γυμνασίου	20.3
Β' Γυμνασίου	27.6

Πληροφορική

Ποσοστό μεταβολής της διδακτέας ύλης σε σύγκριση με την προτεινόμενη ύλη του σχολικού έτους 2009-2010 με βάση το σχολικό εγχειρίδιο

Τάξη	Ποσοστό περικοπής (%)
Α' Γυμνασίου	0
Β' Γυμνασίου	0
Γ' Γυμνασίου	0
Α' Λυκείου (επιλεγόμενο)	35.2
Β' Λυκείου (επιλεγόμενο)	32.4
Β' Λυκείου (κατεύθυνση)	26.3
Γ' Λυκείου (επιλεγόμενο)	34.5
Γ' Λυκείου (κατεύθυνση)	3.5

Τεχνολογία

Ποσοστό μεταβολής της διδακτέας ύλης σε σύγκριση με την προτεινόμενη ύλη του σχολικού έτους 2009-2010 με βάση το σχολικό εγχειρίδιο

Τάξη	Ποσοστό περικοπής (%)
Α' Γυμνασίου	0
Γ' Γυμνασίου	0
Α' Λυκείου	64.8